تحلیل جدید اتاق بازرگانی از بودجه ۱۴۰۲

چالش‌های پیش‌روی خصوصی‌سازی در سال آینده

اتاق بازرگانی ایران در ادامه تحلیل خود از لایحه بودجه، این بار به سراغ پیشبینی‌های دولت از خصوصی سازی رفته و ابعاد مختلف این موضوع را بررسی کرده است.به گزارش ایسنا، در این تحلیل، چالش‌ها به سه دسته اصلی تقسیم شده و مشکلات احتمالی پیش‌رو نیز ترسیم شده‌اند.

نخستین چالش به مجوز واگذاری شرکت‌های دولت باز می‌گردد. دولت مجوز واگذاری بنگاه‌های دولتی مشمول گروه‌های یک و دو موضوع ماده ۲ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی را در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ حذف کرده است. این در حالی است که در جدول ۴ لایحه بودجه سال ۱۴۰۲، منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی و در جدول ۱۳ لایحه نیز، مصارف وجوه حاصل از واگذاری آمده است. بر همین اساس مرکز پژوهش‌های اتاق ایران در گزارشی دراین‌باره یادآوری کرده در فقدان این مجوز، شرط اولیه و لازم برای واگذاری شرکت‌های دولتی وجود ندارد و اقدام به واگذاری سهام و بنگاه‌های متعلق به دولت از سوی مجریان با ابهام روبرو خواهد شد.مرکز پژوهش‌های مجلس هم درخواست کرده تا همانند سال‌های گذشته بند «الف» تبصره «۲» لوایح بودجه، به لایحه بودجه ۱۴۰۲ اضافه شود. منظور مرکز پژوهش‌های مجلس این بند است: «به دولت اجازه داده می‌شود، بنگاه‌های دولتی مشمول گروه‌های (۱) و (۲) موضوع ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی را واگذار کند و پس از واریز منابع حاصله به ردیف‌های ۳۱۰۵۰۱ و ۳۱۰۵۰۲ مصارف مذکور در جزء «۲» بند «د» سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی را از طریق جدول شماره ۱۳ این قانون با تأکید بر تقویت تعاونی‌ها پرداخت کند.

موضوع دیگری که در این گزارش به آن پرداخته شده بحث انتقال مستقیم سهام شرکت‌ها به طلبکاران است. دومین مغایرت در موضوع واگذاری شرکت‌های دولتی مربوط به بند (ج) تبصره (۲) لایحه بودجه ۱۴۰۲ است که با سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی هم خوانی ندارد. در این بند آمده: «در مواردی که مطابق این قانون، دولت سهام یا سهم الشرکه خود در شرکت‌های دولتی را واگذار می‌کند، اشخاص دریافت‌کننده سهام به نمایندگی از دولت، سهام موصوف را به فروش رسانده و پس از واریز وجوه آن به خزانه، به مصرف مشخص شده در جز (۲) بند (د) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی خواهد رسید.»مرکز پژوهش‌های اتاق ایران این حکم را مغایر با حکم بند (۴) اصلاحی ماده ۶ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ می‌داند که در آن تصریح شده است: «دولت حق اعطای سهام به صورت مستقیم به اشخاص بابت رد دیون یا پرداخت بدهی خود را ندارد».این مرکز تأکید کرده: این حکم تکرار رویه غلط چند ساله دولت‌ها مبنی بر انتقال مستقیم سهام به طلبکاران بدون رعایت شرط رقابت در بورس یا مزایده است.مرکز پژوهش‌های مجلس هم با طرح این سؤال که «اگر امکان فروش سهام توسط دستگاه‌های طرف حساب دولت وجود دارد، چرا خود دولت یعنی سازمان خصوصی سازی اقدام به چنین کاری نمی‌کند؟» به این نتیجه رسیده است که: «پیش‌بینی این حکم صرفاً به منظور جلوگیری از تعارض شکلی با سیاست‌های کلی و عبور لایحه از مجاری قانونی صورت گرفته است».موضوع سوم و نهایی نیز به نگرانی از براورد غیرواقعی از درآمد خصوصی سازی اختصاص دارد. در این گزارش آمده: دولت بنا بر گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس در این ردیف از منابع خود دچار بیش برآورد شده و تحقق رقم ۱۰۶ هزار میلیارد تومانی تعیین شده در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲، با فرض واگذاری فقط از طریق سازمان خصوصی سازی و عدم امکان انتقال مستقیم سهام به ذینفعان، دور از ذهن است. از این مبلغ، تنها حدود ۲۷ هزار میلیارد تومان آن که مربوط به اقساط واگذاری هلدینگ خلیج فارس است (هر قسط حدود ۱۳.۵ هزار میلیارد تومان و هر شش ماه یکبار) به صورت قطعی محقق خواهد شد. اگر مجموع اقساط سایر واگذاری‌های سالهای قبل را نیز حدود هزار میلیارد تومان (با توجه به اینکه متوسط وصول اقساط واگذاری در سالهای اخیر، بیش از ۱۰ هزار میلیارد ریال نبوده است) در نظر بگیریم، درمجموع به رقم ۲۸ هزار میلیارد تومان می‌رسیم.

یعنی از رقم ۱۰۶ هزار میلیارد تومان ردیف واگذاری‌های شرکت‌های دولتی، تنها حدود ۲۸ هزار میلیارد تومان معادل حدود ۲۶ درصد با قطعیت محقق خواهد شد و تحقق حدود ۸۰ هزار میلیارد تومان آن (با فرض حصه نقدی ۵۰ درصد برای واگذاری‌ها)، نیازمند واگذاری حداقل ۱۶۰ هزار میلیارد تومان سهام شرکت‌های دولتی در سال ۱۴۰۲ است که امکان تحقق آن بسیار کم است.

بررسی کارنامه دو دولت در یک و نیم سال اول فعالیت شان

حسن روحانی در مهار تورم موفق بود یا ابراهیم رئیسی؟

بررسی کارنامه کاری دولت رئیسی در یک سال و نیم اخیر نشان می‌دهد که این دولت در قیاس با دولت‌های پیشین خود کارنامه موفقی ندارد. به گزارش خبرآنلاین،بررسی‌ها نشان می‌دهد متوسط نرخ تورم قبل از استقرار دولت یازدهم معادل ۴۳.۲ درصد بوده است. بر اساس این گزارش در اولین سال فعالیت کامل دولت یازدهم در سال ۱۳۹۲، متوسط نرخ تورم دوره‌ای به میزان چشمگیری کاهش یافت. نرخ تورم در این دوره زمانی ۱۵.۴ درصد بود. به عبارت دیگر در پنج ماه ابتدایی سال ۱۳۹۲ که هنوز دولت دهم بر سر کار بود، متوسط نرخ تورم ۴۳.۲ درصد بود اما نرخ تورم در یک ساله منتهی به ۹ ماه ابتدایی این سال، پس از روی کار آمدن دولت یازدهم، به واسطه سیاست‌های اتحاذ شده از سوی این دولت به ۱۵.۴ درصد کاهش یافت.دولت یازدهم درحالی روی کار آمد که ایران در بحران تورمی‌ناشی از تحریم نفتی و وضعیت نامساعد در فضای بین‌المللی قرار داشت. آغاز مذاکرات و اجرای سیاست‌هایی که بر تنش‌زدایی دلالت داشت، عامل مهم کاهش نرخ تورم گزارش شده است.دولت سیزدهم در حالی مدعی کاهش ۱۹ درصدی نرخ تورم است که بررسی‌ها نشان می‌دهد نرخ تورم در پنج ماه ابتدایی سال ۱۴۰۰ که هنوز دولت دوازدهم بر سر کار بود، ۴۴.۵ درصد برآورد شده است. نرخ تورم در یک سال اول منتهی به ۹ ماه اول سال ۱۴۰۰ نیز ۴۴.۳ درصد اعلام شده است.به عبارت دیگر دولت سیزدهم در اولین سال فعالیت کامل خود در سال ۱۴۰۱، متوسط نرخ تورم سالیانه نه تنها کنترل نشد و دولت سیزدهم نتوانست مانند دولت یازدهم تورم را مهار کند بلکه نرخ‌های تورم ماهانه کماکان روند صعودی را نشان می‌دهد.نکته اینجاست که حتی دولت دوازدهم توانست در اولین سال فعالیت خود نرخ تورم را برای دومین سال پیاپی تک رقمی‌نگه دارد. بسیاری از کارشناسان این اتفاق را محصول اجرای سیاست‌های ضد تورمی‌می‌دانند.در سال ۱۳۹۷ اما برگشتن ورق در آمریکا و انتشار زمزمه‌هایی در خصوص خروج آمریکا از برجام، بازگشت تحریم‌های نفتی و ... روند حاکم بر اقتصاد ایران را تغییر داد. نرخ تورم در سال ۱۳۹۷ به محدوده سی درصد پاگذاشت.شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای کشور یا شاخص تورم خانوار با پایه سال ۱۳۹۵ نیز نشان می‌دهد دولت سیزدهم در این حوزه نیز توفیقی وجود نداشته است.در پانصد روز فعالیت دولت یازدهم رشد قیمت‌ها در محدوده بیست درصد بوده است، ضمن آنکه در طی این پانصد روز، رشد قیمت خوراکی و آشامیدنی کمتر از ۱۶ درصد و قیمت کالاهای غیرخوراکی دارای حدود ۲۲ درصد بوده است.به طور مقایسه ای در پانصد روز اول فعالیت دولت سیزدهم، رشد شاخص کل قیمت‌ها ۶۷ درصد بوده که در این بین مواد خوراکی و آشامیدنی در پانصد روز اول فعالیت آقای رییسی ۹۱ درصد رشد داشته است. اقلام غیرخوراکی هم از رشد ۵۳ درصدی قیمت برخوردار شدند.این امر نشان از افزایش فشار بر سبد هزینه‌ای خانوار است چرا که افزایش نرخ خوراکی‌ها فشار را بر سبد هزینه آنی افزایش می‌دهد.مهدی پازوکی، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با خبرگزاری خبرآنلاین درباره عملکرد دولت‌های رییسی و روحانی در مهار تورم، می‌گوید: یکی از دلایلی که دولت روحانی در سال ۱۳۹۶ در حدود ۲۴ میلیون رای آورد، مثبت شدن شاخص‌های کلان اقتصادی از جمله کاهش نرخ تورم و تک رقمی‌شدن آن بود.وی می‌افزاید: دولت روحانی در دور اول موفق بود و یکی از عمده‌ترین دلایل آن، همین بود که انتظارات تورمی‌را از طریق تعامل با جامعه جهانی و پذیرش برجام کاهش داد.این کارشناس اقتصادی با بیان این‌که هم‌اکنون تیم اقتصادی دولت کنونی به شدت ضعیف‌تر از دولت قبلی است، تصریح می‌کند: اقتصاد ایران در حال حاضر بسته است و عملا با سیستم بانکی دنیا ارتباطی نداریم. حتی بانک‌های درجه یک و دو چینی با سیستم بانکی ما کار نمی‌کنند.این کارشناس اقتصادی در پاسخ به این پرسش که در روزهای اخیر بانک مرکزی از اتصال سامانه‌های پیام‌رسان بانک‌های ایران و روسیه خبر داده است و آن‌طور که گزارش شده، حدود ۷۰۰ بانک روسی می‌توانند با بانک‌های ایران تراکنش مالی داشته باشند؛ این اقدام در راستای دور زدن سامانه بین‌المللی سوئیفت صورت گرفته است، می‌گوید: ببینید، این بانک‌های روسی، خودشان در تحریم قرار دارند. ما چه دل‌مان بخواهد و چه دلمان نخواهد، بالای ۷۰ درصد تجارت جهانی با دلار است؛ در نتیجه دلار، ارز معتبر بین‌المللی است و پشتوانه آن هم تولید ناخالص ملی آمریکا است که هنوز رتبه اول را در جهان دارد.پازوکی با بیان این‌که به تنهایی حدود ۲۵ درصد تولید ناخالص داخلی جهان را آمریکا تولید می‌کند، می‌افزاید: در کنار این، یورو قرار دارد. یعنی یورو به اضافه دلار، ۹۰ درصد تجارت جهانی را تشکیل می‌دهند. در نتیجه در مقابل بانک‌هایی که با این دو ارز معتبر کار می‌کنند، تحریم هستیم.

به دنبال تصویب واردات خودروهای کارکرده

دبیر انجمن واردکنندگان: قیمت‌ها در بازار خودرو کاهشی می‌شود

به اعتقاد دبیر انجمن واردکنندگان خودرو، واردات خودروهای کارکرده، همان تصمیمی‌است که نمایندگان مردم در مجلس در جهت حمایت از مردم و معیشت خانواده‌ها اتخاذ کرده‌اند؛ واردات این خودروها قطعا تاثیر مثبتی در کاهش قیمت خودروها در بازار خواهد شد.به گزارش ایسنا، کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، در جلسه روز دوشنبه (۱۰ بهمن)، واردات خودروهای کارکرده با عمر پنج تا هشت سال را تصویب کرد.با توجه به اینکه قیمت این خودروها ارزان‌تر از قیمت صفر آن‌هاست و خدمات پس از فروش را هم تضمین می‌کند، از نظر کمیسیون صنایع می‌تواند در کنار تداوم واردات خودروهای نو، مفید واقع شود.با توجه به اینکه طی سال‌های ممنوعیت واردات خودرو که سرعت قیمت خودروهای خارجی در بازار ایران سریع بوده و روندی صعودی داشته است؛ گمانه‌زنی‌ها بر این است که با واردات خودروهای کارکرده که قیمتی پایین‌تر از قیمت نو آن‌ها دارد و همچنین تحقق وعده وزارت صمت مبنی بر واردات ۲۰۰ هزار دستگاه خودرو وارداتی تا پایان بهار ۱۴۰۲ (۱۰۰ هزار دستگاه تا پایان سال ۱۴۰۱ و ۱۰۰ هزار دستگاه تا خرداد ماه سال آینده) می‌تواند به کنترل قیمت خودروهای خارجی در بازار کمک کند.البته موضوع واردات خودروهای کارکرده (دست دوم) در حالی به تصویب کمیسیون صنایع مجلس رسیده که در همان ابتدای تصویب آزادسازی و از سرگیری واردات خودرو به کشور، وزیر صنعت، معدن و تجارت، ضمن اعلام خبر آزادسازی واردات خودروها، تصریح کرد: بخشنامه ممنوعیت واردات که اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۱ به اتمام می‌رسد، دیگر تمدید نخواهد شد و مجدد واردات همچون روال سابق طبق ضوابط قبلی انجام می‌شود. اما این نکته را فراموش نکنیم که واردات خودروهای دست‌دوم همچنان ممنوع خواهد بود.در این رابطه (تصویب واردات خودروهای کارکرده)، مهدی دادفر- دبیر انجمن واردکنندگان خودرو- در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: یقیناً واردات خودرو دست دوم بسیار به نفع مردم خواهد بود و منجر به کاهش شدید قیمت‌ها در بازار خودرو خواهد شد.وی تصریح کرد: زمانی که تولیدکنندگان و واردکنندگان اقدام موثری در کاهش قیمت به نفع مردم انجام ندهند، قطع به یقین مجلس بایستی وارد عمل شود. افزایش هزینه خانواده یکی از دلایل اصلی نارضایتی مردم است، لذا نهادی بایستی پیگیر رضایت‌مندی مردم باشد و چه جایی بهتر از وکلای مردم در مجلس. حمایت از تولید نباید به وسیله نارضایتی و افزایش هزینه خانواده (از منظر خرید خودرو) باشد؛ فلذا راهکاری دیگری برای حمایت ازتولید نیاز است که گویی پیدا شده.دادفر ضمن تاکید بر اینکه خودروهای وارداتی در بورس کالا عرضه می‌شوند و واردکننده تنها از سود ۱۰ الی ۱۵ درصدی تکلیفی برخوردار است، گفت: مصرف‌کننده، خودرو را به بهای دلخواه دولت خریداری خواهد کرد و مابه‌التفاوت قیمت خودرو تا مبلغ کشف شده در بورس نیز به حساب دولت خواهد رفت. بنابراین از آنجا که دولت حاضر به کاهش درآمد خود نخواهد بود، عملا مصرف‌کننده و واردکننده بازنده‌های اصلی این معاملات خواهند بود و سود سرشار وارد چرخه دولت خواهد شد.

گزارش

ارزآوری ۱۷۲ میلیون دلاری طلای سرخ

آمار صادرات زعفران نشان می‌دهد که در ۱۰ ماهه گذشته بیش از ۱۷۸ تن زعفران به کشورهای مختلف صادر شده که امارات بزرگترین مشتری و ترکیه زرنگ ترین مشتری این محصول صادراتی بوده اند.به گزارش ایسنا، براساس آخرین آمار ارائه شده گمرک بیش از ۱۷۸ هزار کیلوگرم زعفران در ۱۰ ماهه امسال به ۵۹ کشور مختلف صادر شده است که ارزش آن معادل ۱۷۲ میلیون و ۷۵۸ هزار و ۸۳۷ دلار و برابر با بیش از ۴۷۲۷ میلیارد و ۵۸۸ میلیون تومان است.اتریش، اردن، آرژانتین، اسپانیا، استرالیا، آفریقای جنوبی، افغانستان، آلمان، امارات متحده عربی، اندونزی، انگلستان، ایتالیا، ایالات متحده آمریکا، ایرلند، بحرین، بلژیک، پاکستان، پرتغال، تایلند، تایوان، ترکیه، جمهوری آذربایجان، جمهوری چک، چین، دانمارک، زامبیا، ژاپن، سریلانکا، سنگاپور، سوئیس، سوئد، سروستان و مونته گرو، عراق، عمان، فدراسیون روسیه، فرانسه، فیلیپین، قزاقستان، قطر، کامبوج، کانادا، کرواسی، کره جنوبی، کنیا، کویت، گرجستان، لبنان، مالزی، مجارستان، مصر، موریس، نروژ، نیجریه، نیوزلند، ویتنام، هلند، هند، هنگ کنگ و یونان ۵۹ مشتری زعفران ایرانی در ۱۰ ماهه گذشته در بسته بندی‌های مختلف کمتر از ۱۰ گرم از ۱۰ تا ۳۰ گرم و بیشتر هستند.

در این میان، امارات با خرید بیش از ۵۴ هزار کیلوگرم زعفران به ارزشی بالغ بر ۶۱ میلیون و ۷۳۹ هزار دلار بزرگترین مشتری زعفران ایرانی به شمار می‌رود و پس از آن اسپانیا با خرید بیش از ۳۵ تن زعفران به ارزشی بالغ بر ۳۸ میلیون دلار در جایگاه دوم و چین با خرید بیش از ۲۸ تن با ارزشی بالغ بر ۳۲ میلیون دلار در جایگاه سوم خریداران این محصول کشاورزی صادراتی با ارزش قرار گرفتند.نکته جالب در آمار صادرات زعفران ایران این است که پس از کشورهای امارات، اسپانیا و چین بیشترین خرید زعفران توسط ترکیه انجام شده است که میزان آن به ۲۴ تن می‌رسد. اما مساله اینجاست که این حجم از زعفران با ارزش بسیار اندکی معادل حدود ۵۳۰ هزار دلار توسط ترک‌ها خریداری شده است که می‌توان گفت آنها زرنگ ترین مشتری زعفران ایرانی بودند و مشخص نیست این حجم از زعفران چرا با قیمتی بسیار پایین به این کشور صادر شده است.گرچه زعفران ایرانی به کشورهای مختلفی از همسایگان تا دورترین نقاط قاره‌های دنیا صادر شده است اما آمریکا در ۱۰ ماهه گذشته مشتری زعفران ایرانی بوده است و یک کیلوگرم زعفران را در بسته بندی‌های بیش از ۳۰ گرم به ارزشی بالغ بر ۱۵۹۸ دلار معادل ۳۹ میلیون و ۸۹۱ هزار تومان خریداری کرده است.البته یکی دیگر از محصولات در این زمینه پودر زعفران است که در ۱۰ ماهه گذشته بیش از ۳۰۴ کیلوگرم از آن به ارزش ۳۳۹ هزار و ۱۹۸ دلار به کشورهای اسپانیا، استرالیا، آلمان، امارات، انگلستان، ایتالیا، بحرین، سنگاپور، فرانسه، مالزی، ویتنام و یونان صادر شده است.

رکوردشکنی‌های تزریق پول ادامه دارد

تب ۱۰۵ درجه در بازار باز!

بانک مرکزی در ادامه پول‌پاشی‌های خود در بازار باز، این هفته نیز ۱۰۵ همت به این بازار تزریق کرد. دخالت بانک مرکزی در بازار بین بانکی نیز رکوردشکنی کرد.به گزارش تجارت‌نیوز ، بانک مرکزی جدیدترین گزارش خود از عملیات اجرایی سیاست پولی را منتشر کرد. گزارشی که بر اساس آن سونامی‌تزریق پول‌های ۱۵ رقمی‌به بازار باز همچنان ادامه دارد. همچنین روند ارسال سفارش‌های توافق بازخرید توسط بانک‌ها به بانک مرکزی همچنان صعودی و در این هفته رکورد جدیدی را از خود به‌جا گذاشته است.

از سوی دیگر، بررسی این گزارش حاکی از آن است که دخالت‌های بانک مرکزی در بازار بین بانکی نیز پس از کاهش در هفته‌های اخیر، بار دیگر صعودی شده و در هفته دوم بهمن ماه به بالاترین حد خود در ۲ ماه اخیر رسیده است.در هفت روز منتهی به ۱۰ بهمن‌ماه و در حراج چهل و هفتم بانک مرکزی، ۲۲ بانک و موسسه اعتباری غیربانکی سفارش‌های خود در قالب توافق بازخرید را به ارزش حدود ۱۳۲ هزار میلیارد تومان به بانک مرکزی ارسال کردند.بانک مرکزی نیز با توجه به سیاست‌های خود، ۱۰۵ هزار میلیارد تومان از این سفارش‌ها را پذیرفت و نقدینگی موردنیاز بانک‌ها را تامین کرد. مدت سررسید توافق بازخرید این حراج، هفت روزه و حداقل نرخ آن ۲۱ درصد بود.به علاوه، در این هفته ۱۱۰ هزار میلیارد تومان از ریپوهای پیشین بانک مرکزی سررسید شد و این مبلغ به بانک مرکزی بازگشت.

بانک‌ها در گیرودار کمبود نقدینگی

بررسی‌های داده‌های مذکور نشان می‌دهد که حجم سفارش‌های ریپو پذیرفته‌شده توسط بانک مرکزی در هشت هفته اخیر بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان بوده و نسبت به ماه‌های گذشته افزایش چشم‌گیری پیدا کرده است.این موضوع در پی آن است که در این مدت، حجم درخواست‌های بانک‌ها برای استقراض از بانک مرکزی رشد قابل توجهی پیدا کرده است؛ به طوری که در این هفته، ارزش سفارش‌های ارسال شده از سوی بانک‌ها به بیشترین میزان خود از ابتدای سال جاری رسید.این روند حاکی از آن است که در حال حاضر شبکه بانکی ایران بیش از هر زمان دیگری در گیرودار کمبود نقدینگی است و این موضوع می‌تواند زنگ خطر مهمی‌برای نظام بانکی کشور تلقی شود.عملیات بازار باز، شرایطی را مهیا می‌کند که بانک‌ها و موسسات مالی غیربانکی که دچار ناترازی در منابع و مصارف خود هستند، در قالب توافق بازخرید و با واگذار کردن اوراق خود به بانک مرکزی برای مدتی مشخص، نقدینگی موردنیاز خود را تامین کنند. بانک مرکزی نیز در راستای سیاست‌های خود، بخشی از این سفارش‌ها را رد و برخی دیگر را می‌پذیرد و نقدینگی موردنیاز آن بانک‌ها را تامین می‌کند.

در تاریخ سررسید نیز بانک‌ها اوراق واگذار شده را با نرخ سودی مشخص که نرخ توافق بازخرید یا نرخ ریپو نامیده می‌شود، مجددا از بانک مرکزی بازخرید می‌کنند. یکی دیگر از بازارهایی که در آن بانک‌ها به تامین وجوه مورد نیاز خود می‌پردازند، بازار بین بانکی است. در این بازار، بانک‌هایی که در مراودات روزانه خود دچار کمبود نقدینگی هستند، این کمبود را با استقراض‌های معمولا یک روزه از بانک‌هایی که مازاد نقدینگی دارند، تامین می‌کنند.دخالت در بازار بین بانکی نیز یکی دیگر از روش‌های سیاست‌گذاری بانک مرکزی است. به طوری که این نهاد با عرضه بخشی از منابع خود در این بازار، نرخ بهره آن را کنترل می‌کند.

به‌زعم کارشناسان اقتصادی، از آنجا که این دخالت با عرضه منابع بانک مرکزی صورت می‌پذیرد، افزایش پایه پولی و نقدینگی را در پی دارد و به همین علت، تورم‌زاست.با این وجود به نظر می‌رسد که وضعیت بغرنج نقدینگی بانک‌ها در کنار اولویت‌های دیگر بانک مرکزی، باعث شده که دخالت‌ها در بازار بین بانکی اوج بگیرد. در هفته جاری، بانک مرکزی وجوه موردنیاز پنج بانک و موسسه غیربانکی را در بازار بین بانکی تامین کرد و در این راستا، ۱۹ هزار میلیارد تومان از منابع بانک مرکزی به این بازار تزریق شد. رقمی‌که در ۹ هفته اخیر بی‌سابقه بوده و یکی دیگر از نشانه‌های اوضاع نامطلوب بانک‌های کشور به شمار می‌رود.

اخبار کوتاه

واریز ۵ هزار میلیارد تومان از سود سنواتی سهامداران

معاون نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار آخرین وضعیت پرداخت سود سنواتی به سهام‌داران را اعلام کرد.به گزارش ایسنا، علیرضا ناصرپور گفت: حدود ۲۵ هزار میلیارد تومان سود سنواتی متعلق به سهامداران در دست شرکت‌ها بود که با پیگیری سازمان بورس تاکنون ۱۸۰ شرکت قریب به ۵ هزار میلیارد تومان از آن را بین ۳۰ میلیون سهامدار توزیع کرده‌اند.وی همچنین با اشاره به الزام شرکت‌ها به پرداخت سود سهام دارن از طریق سجام گفت: این موضوع در لایحه بودجه سال جاری پسشنهاد و تصویب شد و شرکت‌ها ملزم به پرداخت سود از طریق سامانه سجام شدند.

ریزش ادامه‌دار قیمت مواد غذایی در جهان

آژانس غذای سازمان ملل‌متحد روز جمعه اعلام کرد که قیمت جهانی مواد غذایی در ژانویه برای دهمین ماه متوالی کاهش یافت و اکنون حدود ۱۸ درصد از بالاترین رکورد مارس گذشته، پس از درگیری روسیه و اوکراین کاهش یافته است. شاخص قیمت سازمان خواربار و کشاورزی فائو در ماه گذشته به طور میانگین ۱۳۱.۲ واحد در مقابل ۱۳۲.۲ در ماه دسامبر بود و این پایین‌ترین میزان از سپتامبر ۲۰۲۱ بود. رقم دسامبر نسبت به برآورد اولیه ۱۳۲.۴ کاهش یافت.به گفته فائو، کاهش قیمت روغن‌های گیاهی، لبنیات و شکر به کاهش این شاخص کمک کرد، در حالی که غلات و گوشت تا حد زیادی ثابت ماندند. فائو در برآوردهای جداگانه، پیش‌بینی خود را برای تولید جهانی غلات در سال ۲۰۲۲ از ۲.۷۵۶ میلیارد تن به ۲.۷۶۵ میلیارد تن افزایش داد.شاخص قیمت غلات فائو در ماه ژانویه تنها ۰.۱ درصد رشد ماهانه داشت و نسبت به سال قبل ۴.۸ درصد افزایش داشت. قیمت بین‌المللی گندم به دلیل افزایش سرعت بیش از انتظارات تولید در استرالیا و روسیه، ۲.۵ درصد کاهش یافت. در مقابل، برنج ۶.۲ درصد جهش کرد که تا حدی ناشی از تقاضای قوی محلی در برخی از کشورهای صادرکننده آسیایی بود.

وصول ۳۸۸هزار میلیارد تومان مالیات در ۱۰ ماه

رئیس گروه برنامه‌ریزی و آمارهای سازمان مالیاتی کشور گفت: ۳۸۸ هزار و ۷۳۷ میلیارد تومان مالیات‌های مستقیم و کالاها و خدمات از ابتدای امسال تا پایان دی ماه وصول شد.مجتبی امیری در گفت و گو با ایرنا اظهار داشت: این آمار نسبت به مدت مشابه سال گذشته که ۲۵۱ هزار و ۲۱۲ میلیارد تومان بود، ۵۵ درصد رشد را نشان می‌دهد.وی افزود: در همین مدت درآمد وصولی از مالیات بر کالاها و خدمات نیز رشد ۴۶ درصدی را نشان می‌دهد. بر این اساس امسال ۱۴۷ هزار و ۱۱ میلیارد تومان مالیات از این بخش حاصل شد.رییس گروه برنامه‌ریزی و آمارهای سازمان مالیاتی کشور از رشد ۶۰ درصدی مالیات‌های مستقیم خبر داد و گفت: در ۱۰ ماه امسال ۲۴۱ هزار و ۷۲۵ میلیارد تومان مالیات مستقیم ثبت شد که نسبت به مدت مشابه سال گذشته که ۱۵۰ هزار و ۶۷۰ میلیارد تومان بود رشد را نشان می‌دهد.وی بیان داشت: همچنین مالیات اشخاص حقوقی در همین مدت ۱۵۹ هزار و ۴۵۹ میلیارد تومان بود که نسبت به مدت مشابه سال گذشته رشد ۷۸ درصدی را نشان می‌دهد.

بخشودگی جرایم بیمه خودروها از شنبه

وزیر اقتصاد با اشاره به استفاده یک میلیون نفر صاحبان وسایل نقلیه از بخشودگی ۱۰۰ درصدی جرایم بیمه شخص ثالث در آبان ماه گفت: برای بار دیگر یک بازه زمانی ۳۵ روزه از ۱۵ بهمن تا ۱۹ اسفند ماه برای استفاده از این بخشودگی برای صاحبان تمام وسایل نقلیه در نظر گرفته شده است.به گزارش ایسنا، سیداحسان خاندوزی گفت: صاحبان وسیله نقلیه که نتوانسته‌اند بیمه شخص ثالث خودرو خود را تمدید کنند، طبق ماده ۲۴ قانون بیمه شخص ثالث باید برای تمام طول دوره ای که خودروی آنها فاقد بیمه‌نامه بوده جریمه پردازند؛ برای کمک به حال مردم در شرایط اقتصادی که قرار داریم و ترویج فرهنگ در حوزه بیمه‌گری، با معافیت و بخشودگی جرایم بر اساس پیشنهاد بیمه مرکزی موافقت کردیم که از صبح روز شنبه (۱۵ بهمن ماه تا ۱۹ اسفندماه) به مدت حدود ۳۵ روز تمام مالکان وسایل نقلیه ای که در طول ماه‌های گذشته فاقد بیمه‌نامه بودند، بدون اینکه نیازی به پرداخت جریمه باشد بتوانند از تمام امکانات شبکه بیمه استفاده کنند.وی یادآور شد: بخشودگی ۱۰۰درصد جرایم وسایل نقلیه در آبان سال جاری به مناسبت روز بیمه یک بار دیگر اعمال شده بود و در نوبت قبل بیش از یک میلیون صاحب وسیله نقلیه از آن بخشودگی استفاده کردند و کمک خوبی به صاحبان وسایل نقلیه شد.

واردات گوشت تا اردیبهشت ۱۴۰۲

معاون وزیر جهاد کشاورزی گفت: واردات روزانه گوشت گرم و فرآیند توزیع و عرضه در بازار برای کاهش قیمت آن تا پایان اردیبهشت سال آینده ادامه دارد.به گزارش خبرگزاری مهر، شاهپور علایی‌مقدم در یک برنامه تلویزیونی با اشاره به التهابات بازار گوشت قرمز اظهار کرد: زمانی که ارز ۴۲۰۰ تومانی بود، جو کیلویی ۲,۲۰۰ تومان بود. با اجرای طرح مردمی‌سازی یارانه‌ها جلوی فساد گرفته شد. در حال حاضر نرخ دلار، در میانگین جهانی بالا رفته و در کشور ما هم ارز دولتی برای تأمین و تدارک کالاها ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان است.وی افزود: برای نیاز دام و طیور ۱۶ میلیون تن نهاده وارد می‌کنیم که نیاز به ارز دارد، وقتی نرخ ارز جهش پیدا می‌کند، به تبع میانگین آن هم در داخل و خارج افزایش می‌یابد.معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به کنترل قیمت گوشت در یک هفته گذشته گفت: در میدان بهمن تهران لاشه گوشت با قیمت ۲۴۰ هزار تومان عرضه می‌شود.علایی‌مقدم با اشاره به واردات گوشت گرم بیان کرد: گوشت مخلوط گوسفندی با قیمت ۲۲۰ هزار تومان، گوشت چرخ کرده گوساله ۱۷۰ هزار تومان، گوشت مخلوط گوساله ۱۹۲ هزار تومان و ران و سردست ۲۱۵ هزار تومان عرضه می‌شود و این واردات تا پایان اردیبهشت ۱۴۰۲ ادامه خواهد داشت.

آغاز به کار مرکز مبادله ارز و طلا از یکشنبه

براساس موافقت شورای پول و اعتبار، از امروز (یکشنبه ۱۶ بهمن ماه) مرکز مبادله ارز و طلا به جای بازار متشکل ارزی فعالیت خود را به صورت رسمی‌از سر خواهد گرفت.به گزارش ایسنا، همانطور که رئیس کل بانک مرکزی یکشنبه دو هفته گذشته، دوم بهمن ماه از راه‌اندازی بازار مبادله ارز و طلا تا دو هفته دیگر خبر داده بود، مصوبه اخیر شورای پول و اعتبار درباره موافقت با فعالیت مرکز مبادله ارز و طلای ایران به جای بازار مشتکل ارزی گواه از اجرایی شدن همین وعده دارد. این بدان معنی است که از فردا یکشنبه ۱۶ بهمن ماه مرکز مبادله ارز و طلا به صورت رسمی‌فعالیت خود را در راستای ساماندهی و توسعه بازار در حوزه ارز و طلا آغاز خواهد کرد که در زمینه ارز شامل اسکناس و حواله خواهد شد.محمدرضا فرزین - رئیس کل بانک مرکزی - در گفت‌وگوی تلویزیونی اخیر خود در این زمینه گفته بود که بازار مبادله ارز و طلا تا دو هفته دیگر راه‌اندازی خواهد شد و در سامانه‌ای که تحت عنوان ناخدا طراحی شده، اگر کسی بیماری در خارج از کشور دارد یا شرکت هواپیمایی و آژانس گردشگری به ارز نیاز دارد، در بازار مبادله ارز و طلا و البته تحت نظارت در قالب سامانه ناخدا نیازش تامین خواهد شد.

بانک و بیمه

جزئیات نرخ سود جدید تسهیلات بانکی

بر اساس مصوبه اخیر ابلاغ شده شورای پول و اعتبار، سود تسهیلات بانکی که پیش از این ۱۸ درصد بود با پنج درصد افزایش به ۲۳ درصد رسید، اما سود (کارمزد) تسهیلات قرض الحسنه و تسهیلاتی مانند ازدواج تغییری نخواهد کرد. به گزارش ایسنا، دوشنبه گذشته (دهم بهمن ماه) نرخ سود تسهیلات بانکی ابلاغ شد که بر اساس آن نرخ سود تسهیلات بانکی از ۱۸ درصد سود ابلاغ شده در مصوبات قبلی به ۲۳ درصد رسید.در بند (ب) این مصوبه آمده است که «نرخ سود تسهیلات عقود غیرمشارکتی بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی حداکثر ۲۳ درصد و نرخ سود مورد انتظار عقود مشارکتی قابل درج در قرارداد میان بانک/ موسسه اعتباری غیربانکی با مشتری معادل ۲۳ درصد تعیین می‌شود».در همین مصوبه بانک مرکزی به تخلفات برخی بانک‌ها در این زمینه طی سال‌های گذشته اشاره کرده است: «طبق بخشنامه بانک مرکزی به شبکه بانکی، در سنوات اخیر، برخی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی با توسل به روش‌ها و شیوه‌هایی خاص و نامتعارف، از نرخ‌های سود تسهیلات و نرخ‌های سود علی‌الحساب سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار تخطی نموده‌اند. همان‌گونه که پیش از این به دفعات تأکید شده است، تداوم چنین اقدامات مخرب و ناسالم، موجب خواهد شد سیاست‌گذاری‌های پولی در کشور مخدوش شده و دستیابی به اهداف مورد نظر بانک مرکزی با موانع جدی روبرو گردد. علاوه بر این، چنین اقداماتی سبب بالا رفتن هزینه تمام شده پول در مؤسسات اعتباری شده و تهدیدی برای ثبات و سلامت مؤسسات اعتباری محسوب می‌شود».